

36800-VIII Staat van het Onderwijs 2026 met beleidsreactie

nr. Lijst van vragen en antwoorden

Vastgesteld (*wordt door griffie ingevuld als antwoorden er zijn*)

De vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft een aantal vragen voorgelegd aan de minister en staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over de brief inzake de Staat van het Onderwijs 2026 met beleidsreactie (36800-VIII, nr. 146) d.d. 15 april 2026.

De daarop door de minister en staatssecretaris gegeven antwoorden zijn hierbij afgedrukt.

Voorzitter van de commissie,
Koorevaar

Adjunct-griffier van de commissie,
Easton

Nr	Vraag	Bijlage	Blz. (van)	t/m
1	Welke maatregelen zijn de afgelopen jaren ingezet om de beheersing van basisvaardigheden op het mbo ¹ te versterken, hoe worden de voortgang en effectiviteit van deze inzet gemonitord en welke eventuele aanvullende maatregelen kunnen worden overwogen om het mbo-basisvaardighedenniveau verder te verhogen? ²			
2	In hoeverre houdt het mbo-basisvaardighedenniveau verband met het opleidingsniveau en de didactische vaardigheden van mbo-docenten?			
3	Welke voorwaarden worden precies gesteld aan mbo-docenten en over welke kwalificaties dienen mbo-docenten concreet te beschikken?			
4	Waaruit bestaan precies de gerichte investeringen in lezen, schrijven en rekenen in het mbo-onderwijs?			
5	Hoeveel scholen zijn er in totaal als onvoldoende dan wel zeer zwak beoordeeld, uitgesplitst naar regio en denominatie?	2026D17793		
6	Hoeveel scholen zijn er onvoldoende dan wel zeer zwak beoordeeld die vorig jaar een soortgelijke beoordeling hadden?	2026D17793		
7	Wat is de gemiddelde duur van een herstelopdracht?	2026D17793		
8	Hoeveel herstelopdrachten hadden specifiek betrekking op burgerschapsonderwijs?	2026D17793		
9	In welke type mbo-opleidingen komt het oordeel onvoldoende of zeer zwak het vaakst voor?	2026D17793	12	
10	Welk kwaliteitsniveau op mbo's ambieert u, welke maatregelen worden genomen om de kwaliteitszorg op mbo's te versterken, hoe beoordeelt u in algemene zin de verbeterplannen van mbo's en welke gerichte verbeteractiviteiten ondersteunt u vanuit het departement?	2026D17793	14	29
11	Uit steekproefonderzoek blijkt dat 18 procent van de scholen in het	2026D17793	15	

¹ mbo: middelbaar beroepsonderwijs

² Kamerstuk 31293, nr. 855, p. 2.

	funderend onderwijs (po ³ , vo ⁴ en (v)so ⁵) en 29 procent van de vmbo b-/k-afdelingen als onvoldoende of zeer zwak wordt beoordeeld; zijn er regionale verschillen zichtbaar in de beoordeling van scholen in het steekproefonderzoek?		
12	Op welk onderdeel scoren veel scholen in het voortgezet onderwijs onvoldoende, gezien het feit dat kwaliteitszorg een hardnekkig zwak punt blijkt en 20 tot 32 procent van de scholen in het voortgezet onderwijs een onvoldoende krijgen op de kwaliteitszorgstandaarden?	2026D17793	15
13	Bij herstelonderzoeken in het funderend onderwijs blijkt dat een derde van de scholen er na een jaar nog steeds niet in slaagt om de basiskwaliteit te bereiken; hoe succesvol zijn hersteltrajecten in het funderend onderwijs volgens deze cijfers?	2026D17793	15
14	Hoe vaak zorgde een onvoldoende kwaliteitszorgstandaard voor een onvoldoende dan wel zeer zwakke beoordeling van een school?	2026D17793	15 17
15	Slechts 70 procent van de leraren in het primair onderwijs heeft de complexe differentiatievaardigheden onder de knie; welke factoren kunnen verklaren dat niet alle leraren deze vaardigheden onder de knie hebben?	2026D17793	17
16	Welke wettelijke vereisten blijken het vaakst niet te worden gehaald dan wel nageleefd in het burgerschapsonderwijs?	2026D17793	18
17	In het mbo worden 40 procent van de onderzochte opleidingen als onvoldoende of zeer zwak beoordeeld, waarbij onvoldoende studiesucces het meest doorslaggevend is; welke factor speelt volgens deze bevinding de grootste rol bij de negatieve beoordeling van mbo-opleidingen?	2026D17793	18
18	Het percentage havo-afdelingen met onvoldoende berekende resultaten is spectaculair gestegen van 4 procent in 2024 naar 21 procent in 2025; hoeveel havo-afdelingen zijn in 2025 opnieuw beoordeeld en hoeveel daarvan zijn verbeterd?	2026D17793	20
19	Wat zijn de gevolgen van het niet uitvoeren van de aangenomen motie Ergin cs. uit 2024 over de herinvoering van de Ministersplaatsen voor Caribische kandidaten op de onderwijs- en loopbaankansen van scholieren in het Caribisch deel van het Koninkrijk? ⁶	2026D17793	24
20	Welke specifieke sectoren of regio's lopen voor de periode 2026-2030 het grootste risico op financiële instabiliteit vanwege de verwachte daling van de rijksbijdragen voor alle onderwijssectoren door onder andere bezuinigingen van het vorige kabinet en dalende leerlingaantallen hierdoor?	2026D17793	38
21	93 procent van de bestuurders van samenwerkingsverbanden geeft aan dat de wettelijke scheiding tussen onderwijs- en zorgmiddelen een passend aanbod voor leerlingen in de weg staat; welke mogelijkheden zijn er om die wettelijke scheiding tussen onderwijs- en zorgmiddelen te verkleinen?	2026D17793	45
22	In 2024-2025 beheerste een derde van de gediplomeerden het referentieniveau 2F voor Nederlands feitelijk niet door de systematiek van cijferdifferentiatie in het mbo 2; welke structurele maatregelen kunnen worden genomen om te borgen dat het percentage gediplomeerden op termijn het referentieniveau 2F behaalt en welke tijdsperiode heeft u gesteld om deze doelstelling te verbeteren?	2026D17793	48
23	Welke structurele maatregelen kunnen worden genomen om te borgen dat de resultaten voor het centraal examen Nederlands op mbo 4-niveau stijgen, gezien het feit dat in 2024-2025 38 procent van de gediplomeerden onvoldoende lees- en/of kijk- en luistervaardig was op niveau 3F, en welke	2026D17793	48

³ po: primair onderwijs

⁴ vo: voortgezet onderwijs

⁵ (v)so: (voortgezet) speciaal onderwijs

⁶ Kamerstuk 31288, nr. 1118.

	tijdspanne heeft de u gesteld om deze doelstelling te verbeteren?		
24	Hoeveel leerlingen in po, vo, vso en mbo kunnen momenteel daadwerkelijk gevolgd worden op de referentieniveaus taal en rekenen, uitgesplitst per onderwijssector?	2026D17793	48
25	Op welke onderdelen wijken de huidige mbo-rekeneisen af van de referentieniveaus rekenen?	2026D17793	48
26	Welke rol spelen klassenomvang en lesmethodes in de uitkomst dat bijna een derde van de basisschoolleerlingen aan het einde van de basisschool referentieniveau 1F voor gespreksvaardigheid nog niet beheerst?	2026D17793	55
27	Welke kortetermijnmaatregelen kunnen er worden genomen om basisschoolleerlingen wel de doelstelling van het basisschoolreferentieniveau 1F voor gespreksvaardigheid te laten behalen, gezien het feit dat bijna een derde van de basisschoolleerlingen aan het einde van de basisschool referentieniveau 1F voor gespreksvaardigheid nog niet beheerst?	2026D17793	55
28	Welke beleidskeuzes volgen uit de constatering dat een onvoldoende voor het centraal examen wiskunde in het vmbo een sterke voorspeller voor een gebrek aan succes in het eerste studiejaar van het mbo blijkt te zijn; wordt het niveau van het vmbo verhoogd, de begeleiding van het mbo bereikt of beide?	2026D17793	58
29	Nederlandse vo-leerlingen in leerjaar 2 presteren onder het internationaal gemiddelde op het gebied van computer- en informatiegeletterdheid (niveau 1, waar niveau 2 het basisniveau is); welke extra middelen komen er beschikbaar om te voorkomen dat een grote groep leerlingen digitaal achterblijft voordat de kerndoelen in 2027 wettelijk van kracht worden?	2026D17793	63
30	Hoe verhoudt de voorgestelde wetswijziging van de WHW ⁷ zich tot de aanbevelingen uit het NRO Consortiumonderzoek 'Onbedoelde effecten van selectie op de diversiteit van de geneeskundestudenten-populatie en de kandidatenpool: Wat kunnen we eraan doen?' ⁸ (NRO project 40.5.18650.007)?	2026D17793	75
31	Hoeveel meldingen van schorsing of verwijdering wegens fysiek geweld ontving de inspectie ⁹ in 2024-2025?	2026D17793	86
32	Welke leerlinggroepen rapporteren de laagste veiligheidsbeleving volgens de jaarlijkse monitor?	2026D17793	86
33	Bij situaties van islamofobe of homofobe uitingen kunnen verschillen in normen en waarden en politieke opvattingen een rol spelen, terwijl bij andere type veiligheidsincidenten scholen vaak een protocol hebben dat aangeeft hoe te handelen; wat is de reden dat scholen bij situaties van bijvoorbeeld islamofobie niet weten hoe ze moeten handelen en welke maatregelen kunnen er worden genomen om dit wel te weten?	2026D17793	92
34	Hoe verklaart u dat 6 procent van de onderwijsbesturen in 2024 nog steeds geen verantwoording aflegden over informatiebeveiliging en privacy in hun jaarverslag, ondanks de verantwoordingsplicht?	2026D17793	94
35	Op welke wijze gaat u scholen ondersteunen nu 80 tot 88 procent van de leraren aangeeft niet over de benodigde kennis en vaardigheden te beschikken om AI ¹⁰ effectief en veilig in te zetten in de lessen?	2026D17793	95

⁷ Variawet hoger onderwijs 202# (<https://www.internetconsultatie.nl/variawet/b1>)

⁸ Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek, Onbedoelde effecten van selectie op de diversiteit van de geneeskundestudenten-populatie en de kandidatenpool: Wat kunnen we eraan doen? (<https://www.nko.nl/onderzoeksprojecten/unintended-effects-of-selection-on-medical-student-and-applicant-diversity-what-can-we-do-about-this>)

⁹ inspectie: Inspectie van het Onderwijs

¹⁰ AI: Artificiële Intelligentie

36	Hoe heeft het aantal thuiszitters zich ontwikkeld sinds 2020?	2026D17793	104
37	Wat verstaat de inspectie onder lichte interventies?	2026D17793	137
38	Hoe gaat de inspectie ervoor zorgen dat er meer onaangekondigde bezoeken afgelegd worden aan de verschillende scholen?	2026D17793	137
39	Wanneer wordt er zwaarder toezicht ingezet?	2026D17793	137
40	Hoe worden de inspectiebezoeken omgezet naar kwalitatief goede resultaten?	2026D17793	137